

38430

38430

K. k. ... Ljubljana

2 br.

➔ **Na ogled! Zastonj!** ➔

BELOKRANJEC

Izhaja dvakrat
na teden.

Glasilo neodvisnih belokranjskih kmetov.

Izhaja dvakrat
na teden.

I. letnik.

Gradac, Bela Krajina. 1. 3. 1908.

Štev. 1.

Kmetje! Možje!

Roko na srce in odgovorite odkritosrčno na to vprašanje:

„Ali bi bili zadovoljni, če bi se nekega lepega dne vtaknil v Vaše zadeve, v kmetijo in delo tujec od nekod izza Gorjancev, če bi prišel človek, ki bi hotel imeti komando, Vi pa smeli samo ubogati, kar bi on hotel?“

Gotovo vsakdo izmed Vas poreče:

„O tistega pa že ne. **Sam plačujem davke, zato pa hočem tudi sam gospodariti.**“

A kaj bi se zgodilo, če ti se tisti pritepenec vseeno še naprej vsiljeval? Vsak gospodar, ki ima v sebi le trohico ponosa, bi prijel takega vsiljiveca za vrat in ga vrgel ven.

Možje, to se bo zdelo vsakemu izmed nas popolnoma naravno. A poglejte, mi se vendar nismo ravnali po tem, kar se nam prav zdi.

Že **30 let tujci govore za nas**, oziroma jim dajemo priliko, da naj bi tam govorili za nas, kamor ne seže naš glas.

Mi sami pa molčimo.

Ali nimamo ničesar povedati?

Ali nas nič ne boli, nič ne tare?

Kako naj bi nam nič ne bilo! Vsaj skoraj ni moža iz našega okraja, ki bi ne bil že v Ameriki.

A v Ameriko ne gre človek le za šalo. Kmet ljubi svojo zemljo, drži njo, ki je redila že toliko rodov njegovih prednikov, ki je vsa prepojena z njegovim znojem, ki mu je mati in kateri je on sin. Zato on te svoje matere zemlje ne zapusti drugače, kot le v najhujši sili. Če pa lahko rečemo, da smo že vsi kmetje iz okraja bili vsaj po enkrat v Ameriki, pa pomeni, da

nam gre tako hudo, da že hujše ne more iti.

In vidite, podobni smo človeku, o kakoršnem smo pred govorili. Tako smo dobri, da **smo zadovoljni, da le trpimo**, drugim pa prepuščamo komando.

Smejejo se nam po pravici tam za Gorjanci.

Ker ali mar moremo kaj zameriti, če pravijo Kranjci:

„Toliko Belokranjcev, pa nobenega moža med njimi,

ki bi bil sposoben v državnem in deželnem zboru ter pri vladi povedati, kaj jih teži, kaj potrebujejo. Sami samosrajčniki so med njimi, ki niti govoriti ne znajo.“

A zakaj gre o nas Belih Kranjcih taka govornica po deželi? Nekoč je prišel oni tujec, ki nas je zastopal 30 let, in imel v Gradacu shod. Vstane tu med drugimi kmet, ki mu reče: „Slišite, gospod, jazbec nam veliko

Neodvisni belokranjski kmetje bomo volili dne 21. t. m. za svojega poslanca moža iz svoje srede, in to je

Julij Macelle,

župan in posestnik v Gradacu.

Pst. f.

škodo dela, žre nam debeljačo, ali bi ne mogli poskrbeti, da bi se temu nekako odpomoglo?“ „Kaj, jazbec, kaj pa je to jazbec?“ vprašal je naš poslanec. Neki gospod, ki je mislil, da poslanec mogoče ne razume slovenskega izraza, mu je povedal, da se nemški jazbecu „der Dachs“ pravi. „Der Dachs?“ vpraša poslanec belokranjskih **kmetov**, „ne poznam“.

Ali naj se potem še čudimo, da se nam vse smeje, vse roga, češ

Belokranjski kmetje so imeli 30 let za poslanca človeka, ki niti jazbeca ni poznal!

Možje, 30 let je **tak** poslanec za nas **molčal**, kako moremo pričakovati kaj drugega od vlade, da si je mislila:

Takih volilcev ni treba vpoštevati, ter je vpoštevala tiste okraje, kjer so znali zakričati, zahtevati!

Tako ne sme iti nič več naprej.

Za kaj se gre pri volitvah dne 21. t. m.?

Gre se zato, da se rešimo te sramote, gre se zato, **da pokažemo svetu, da smo možje**,

da tudi belokranjski kmet ni več tista klada, na kateri sme vsak drva cepiti.

Sram nas je postalo tega, da bi morali mi pobirati samo to, kar nam tujei ostankov milostno privoščijo, ostankov, ki niso drugje za nobeno porabo več.

Kvišku glave, bodimo svoji!

Tako smo rekli, probudili smo se in sklenili:

Izvolimo si moža iz svoje srede, kmet naj zastopa nas kmete.

Lahko je gospodi. Ima svoje redne dohodke, lačni niso, pa pridejo v deželnem zboru skupaj. **Sit lačnega ne razume**, in rad je preširen ter objesten. Zato sita gospoda pozabi na lačnega kmeta, in v deželnem zboru se samo prerekajo, namestu da bi delali. Kmet naj se pa tačas lepo v Ameriko preseli.

Zato zahtevamo kmetje:

Naš poslanec bodi naš človek,

ki bo gospodom gori zagrmel v ušesa:

„Gospodje, vsa čast Vam, učeni ste, dosti si imate povedati tega in onega, toda mi **kmetje** smo **lačni**. Zemlje nimamo, kruha nimamo. Dolgo časa ste že stresali tu učenosti, se za drag deželni denar prerekali.

Sedaj je pa tega dosti. Kar si imate še povedati, povejte si lepo doma. Mi bomo pa tu začeli lepo **delati**.

Poiščemo to, kar nas družijo, kar nas razdružuje, pa pustimo doma.“

Tako bo treba povedati našemu poslancu. Moral bo pogledati gospodi na prste,

če kaj dela za kmeta in kako se gospodari z našimi davki,

poslati moramo gori moža, ki bo **glasno povedal**,

kaj kmetje zahtevamo,

tisti kmetje, ki so doslej lepo v zapečku sedeli, ter molčali tako dolgo, da je gospoda začela misliti, da kmeta že nič več ni, da je samo ena stvar doma, ki vsakih 6 let „Da“ račje, kadar se mu komandira, koga naj voli. Taki časi so prošli. Kmetje smo sklenili:

V deželni zbor pošljemo moža, ki je sam kmet, ki živi med nami,

moža, katerega bomo zato tudi **lahko nadzorovali, če res kaj dela**, moža, ki je iz naše srede, da se mu bo **kmet mogel približati** ter mu prijateljski povedati: „potrebujemo to in ono“, dne 21. t. m. bomo **vsi** volili **domačina, kmeta**, in to je

Julij Macelle,

župan in posestnik v Gradacu.

Ljudstvo govori.

Kakoršen je človek sam, to pričakuje tudi od drugega. Take hlapčevske duše, ki zinejo le takrat, ko drugi dovolijo, so menile, da se tudi belokranjski kmet le takrat obrne, ko to komanda dovoli. Ko so videli, da hoče imeti kmet svojo besedo, so začeli trositi okrog laži, da so kmetom kandidata vsilili liberalci. Kaj se to ne pravi norčevati se iz kmeta, odrekati mu vsakoršno sposobnost, samostojno misliti in odločevati? Da se je odločil gosp.

Macelle, da prevzame kandidaturo, **so ga k temu pregovorili kmečki župani**, ki so videli, da se v Beli Krajini mora vendar že začeti tudi malo drugače živeti kot po pasje. Sprevideli so, **da se moramo, mi kmetje, sami zganiti.**

30 let so imeli dosedanji naši zastopniki časa, ne morejo se izgovarjati, **da niso imeli priložnosti delati za nas**. Toda kmetje **čutimo na sebi krvavo, česa oni niso storili, zato so neodvisni župani**

Vsak volilec, ki je mož, in ne baba,
bo oddal dne 21. t. m. svoj glas za =

Julij-a Macelle-ta,
župana in posestnika v Gradacu.

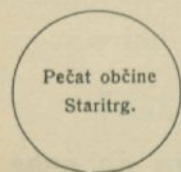
in kmetje pozvali svojega rojaka, naj on prevzame kandidaturo. Ko se je odločil k temu ter prišel v vsako vas k volilcem povedat, kako si predstavlja svoje delo, povprašat, kaj nas teži, so volilci in občani z veseljem pozdravili svojega kandidata, ki so ga izbrali, ker so vedeli, da so dobro izbrali.

Resnico tega veselja in navdušenja potrjujejo bolj kot vse drugo, sledeče izjave:

Izjava.

Podpisani zastopniki in volilci občine Stari Trg in Radence, zbrani dne 9. februarja 1908 pri g. Fugina, pozdravljajo z veseljem kandidaturo g. Julija Macelle, župana in posestnika v Gradacu, ker je za zapuščeno Belo Krajino zadnji čas, da jo zastopa poslanec, ki ne bo odvisen ni na desno, ni na levo, temveč, ki bo odvisen edino od svojih kmetov-volilcev.

Stari Trg, dne 9. februarja 1908.

Janez Kapš, Jože Mihelič, Jurij Fugina, Jurij Maurin, Jože Kobe, Peter Bižal, Jože Šterk, Peter Jaklič, Peter Mihelič, Peter Rozman, Peter Panijan, župan, Ivan Koce, Jurij Perše, Peter Ilić, Jure Ravne, Jože Osterman, Martin Mihelič, Janez Maurin, Ivan Perše, Ivan Panjan, Anton Mihelič, Ivan Bajnik, Jože Gregorič, Jurij Sterbenc, Jože Kaferl.

Izjava.

Podpisani obč. odborniki jemljejo z veseljem na znanje kandidaturo domačina belokranjskih kmetov g. Julija Macelle, posestnika in župana v Gradacu, za deželni zbor.

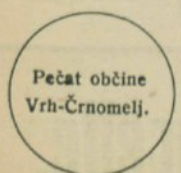
Adlešiče, dne 9. februarja.

Peter Rauch, Štefan Vrlinič, Miha Grabrijan, Rade Vrlinič, Ivan Strehovec, Miko Vrlinič, Miko Dragoš, Miko Kralj.

Izjava.

Podpisani občinski zastop pozdravlja z veseljem kandidaturo g. Julija Macelle, župana in posestnika v Gradacu za deželni zbor kot domačina. Gospodarske razmere tukajšnje občine so tako neznosne, da je mogoča odpomoč le v tem slučaju, če nas bo zastopal domačin, kateremu so te razmere znane.

Zastop občine Vrh, dne 9. febr. 1908.

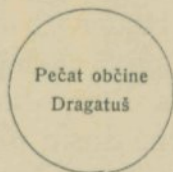

M. Špehar, župan, Ivan Madronič, Ivan Žaber, Peter Horvat, Miha Mukavec, Miha Kobe, Ivan Lavrenčič, Pavl Kump, Juvanc.

Izjava.

Podpisani občinski zastopniki in občani z veseljem pozdravljamo, da se je odločil gospod Julij Macelle, župan in posestnik v Gradacu, da je nastopil kot kandidat za deželni zbor, ker edino on bo, kot sam izmed naše srede, vesten zastopnik kmetskega stanu.

Dragatuš, dne 8. februarja 1908.

Josef Stefanič, župan, Jurij Barič, Miha Vertin, Johan Deržaj, Jure Kuzma.

Izjava.

Odbor občine Podzemelj z veseljem pozdravlja kandidaturo gospoda Julija Macelle, ker je to že dolgo gojena želja kmetskega prebivalstva naše občine.

Občinski odbor občine Podzemelj
dne 9. februarja 1908.

M. Klepec, župan, Janez Zupanič, Matija Kambič, Miha Pezdirc, Miko Starašinič, Miko Brodarič, Miko Zupanič, Jože Dragoš, Jure Jakofčič, R. Megušar, Miko Kambič.

Izjava.

Podpisani občinski zastop pozdravlja z veseljem, da se je odločil g. Julij Macelle, župan in posestnik v Gradacu, da je nastopil kot kandidat za deželni zbor, ker bo edino on kot sam izmed naše srede, vesten in vnet zastopnik kmetskega stanu.

Griblje, dne 8. februarja 1908.

Miško Zelko, župan, Ivan Dragoš, Miško Zupanič, Ivan Požek, Miko Filak, Jure Pezdirc, Jože Strucel, Ivo Simec, Mihael Lozar, Janez Križan, Miko Šegina.

Izjava.

Zbrani volilci se popolnoma strinjamo z vsemi izjavami kandidata gosp. Julija Macelle ter mu izrekamo svoje zaupanje.

Vinica, dne 9. februarja 1908.

Za navzoče podpisani:

Jožef Juršnik, Ivan Mihelčič, Peter Spehar, Miha Šutej, Matija Perko, Miha Flajnik, Franc Cestnik, Štefan Krušec, Ivan Brinskole, Mate Šutej, Jure Sterk, Franjo Lovšin, Ivan Kobe, Jure Laurin, Peter Sterk, Rudolf Mikulič, Ive Trampuš, Janko Cestnik, Jožef Benetič, Ivan Flajnik, Miha Kobe, Iv. König.

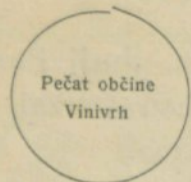
Dne 21. t. m. bomo zapisali vsi belokranjski kmetje na glasovnice:

Julij Macelle,
župan in posestnik v Gradacu.

Izjava.

Podpisani navzoči občinski zastopniki pozdravljajo z veseljem kandidaturo našega domačina gosp. Julija Macelle, župana in posestnika v Gradacu, ker je mogoče le od domačina pričakovati kakšno delovanje v deželni zboru.

Občina Vinivrh, dne 11. februarja 1908.

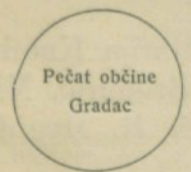

Alojz Potočnik, Janez Zugel, Martin Simonič, Jakob Klemenčič, Jan. Boben, Martin Tomc, Pečauer, Johan Hlupar, Matija Plut, Janez Stalcar, Matija Laurin, Josip Judnič, Janez Judnič, Jakob Rauch.

Izjava.

Občinski odbor občine Gradac z veseljem pozdravlja kandidata g. Julija Macelle, za deželnega poslanca.

Občinski odbor Gradac, dne 9. februarja 1908.

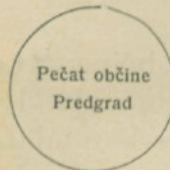

Jože Kočevar, prvi svetovalec, (po meni Novak), Anton Novak, J. Butala, Martin Filak, Martin Plut, Matija Marentič, Janez Stipanič, Danijel Maurin, Janez Juraješič, odborniki.

Izjava.

Podpisani volilci davčne občine Predgrad in občine Dol veselo pozdravljamo našega kandidata za deželni zbor, gospoda Julija Macelle, župana in posestnika v Gradacu ter mu prisegamo, da mu bomo na dan volitve vestno z našimi glasovi eden za vse, vsi za enega na strani stali.

Predgrad, dne 9. februarja 1908.

P. Majerle, načeln. vaškega gospodarskega odbora, Marko Jonke, župan občine Dol, Johan Prebilič, Miha Majerle, Miha Majerle, Kovačevs, Jure Šmeler, Dol, Peter Jonke, Dol, Janez Kobe, Dol, Jože Fugina, Jurej Majerle, Peter Žagar, Marko Maurin, Peter Jonke, Anton Prebilič, I. obč. svetovalec.

(Nadalnje izjave slede.)

Ljudstvo govori torej tako jasno, da jasnejše ne more. Zato naj ne bo na dan volitve nobenega belokranjskega kmeta, ki bi se ne ravnal po geslu:

Kmet s kmetom!

Vsak, kdor čuti le malo ljubezni do sebe in do svoje Bele Krajine, bo volil domačina, bo volil tega, ki ga že sedaj večina smatra za vrednega tega zaupanja!

Hvaležnost je lepa čednost, toda

vsaka stvar ob pravem času. Da bi se iz same hvaležnosti moralo roke držati križem, se ne more zahtevati od nikogar. Kadar se otrokom stariši postarajo, izroče posestvo mlajšim, in nikoli ne zahtevajo, naj otroci iz hvaležnosti nič ne delajo. Oče takrat reče sinu: „Sinko, postaral sem se, bolehnost me opominja, naj se umaknem mladim močem. Pridi torej ti in stopi na moje mesto. Prevzemi moje dolžnosti in moje pravice namesto mene“. Tako stori pameten gospodar. Ali je pa kdo slišal že kdaj tako trditev: „Ti sinko, jaz sem star, mnogo sem storil zate, sedaj pa bodi ti meni tako hvaležen, da boš ostal lepo v kotu in meni hvaležnost izkazoval, jaz bom pa še naprej gospodaril namesto tebe, čeprav nisem za nobeno rabo“. Kaj takega ne zahteva od svojega sina oče, ki ljubi svojega otroka.

V javnem življenju je pa tudi tako. Javno življenje je preveč resno in važno, da bi mogel kdo, ki je nekaj dobrega za kak kraj storil (ampak mora tudi dokazati, da je to res), zahtevati naj se ga iz same hvaležnosti pusti še nadalje na odločilnem mestu, čeprav že od starosti in bolehnosti ni za nič več kot za na Brionske otoke. Kdor svoj kraj res ljubi, kdor je pošten, tisti je tedaj ko ostari, omaga, toliko pošten, da reče: „Tole in tole sem za Vas napravil, toda sedaj čakajo na Vas nove naloge, novo delo, izberite si za to boljše in mlajše moči, ki bodo lahko delo zmagovale“.

Tisti, kdor dela drugače, tisti naj ne trdi, da ljubi svoj kraj, tisti ljubi k večjemu — samega sebe.

Kmet naj voli kmeta, penzijonista naj pa penzijonisti!

Zato bomo volili mi belokranjski kmetje dne 21. t. m. vsi kot en mož za poslanca belokranjskega kmeta in to je

Julij Macelle,
župan in posestnik v Gradacu.